

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10 - 12
1216 København K

komoko@oim.dk; khs@oim.dk

8. april 2013

Svar på høring over rapport fra udvalget om evalueringen af kommunalreformen

Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen.

Kommunalreformen indebærer store omlægninger i myndighedsansvaret for sociale tilbud til socialt udsatte mennesker. Socialt udsatte mennesker har typisk flere svære sociale, beskæftigelsesmæssige og sundhedsmæssige problemer. De har behov for hjælp og støtte fra mange forskellige instanser, men vel at mærke hjælp og støtte som gives som en sammenhængende og koordineret indsats med udgangspunkt i borgeren og borgerens formåen og motivation. Socialt udsatte havde før reformen ofte problemer med at få den nødvendige hjælp. Det har de fortsat efter reformen! Det kan skyldes, at strukturreformen ikke har løst problemerne, eller at problemerne ikke kan løses med strukturreformer.

Der kan være argumenter for at rulle noget af kommunalreformen tilbage bl.a. for at sikre en højere grad af faglig specialisering i tilbuddene. Men der var også mange problemer før reformen og tabene for udsatte ved at ændre på ansvarsfordelingen er store i omstillingsperioden, så der skal gå mange år før en ændret ansvarsfordeling mellem kommuner, regioner og stat ville kunne omsætte sig i en nettogevinst for socialt udsatte. Rådet anbefaler derfor ikke nogen generel ændring i ansvarsfordelingen.

Rådet er overordnet enig i den betragtning bag kommunalreformen, at den myndighed, der har ansvaret for den sociale indsats for borgere, der ikke er socialt udsatte, også bør have ansvaret for en ordentlig indsats for socialt udsatte med komplekse sociale problemer. Ansvaret bør derfor ligge i kommunen.

Kommunerne bør imidlertid også hjælpes og støttes til at kunne løfte ansvaret for de sociale problemer, der optræder med en sådan relativ sjældenhed eller med stå stor faglig kompleksitet, at der ikke opdyrkes tilstrækkelig viden og erfaring til at håndtere det tilstrækkelig godt i mindre kommunale enheder. Rådet er enig i evalueringsrapportens ambition om at styrke den faglige koordination på nationalt plan. Rådet synes dog, at evalueringens forslag er for tilbageholdende.

Bredgade 25, opg. F, 4.sal
1260 København K

Tlf. 4185 1344
www.udsatte.dk
E-mail: post@udsatte.dk
J.nr.

Rådet er enig i behovet for at styrke Socialstyrelsens overordnede ansvar og tilsyn med det socialfaglige niveau i kommunerne. Formentlig vil modellen, der indebærer muligheder for at pålægge kommuner at udbyde bestemte højt specialiserede tilbud være den mest effektive med hensyn til at sikre udbuddet.

Rådet efterlyser imidlertid også, at der stilles krav til, at kommunerne bruger den fornødne specialviden i de enkelte sager. Der er en alt for beskednen anvendelse af VISO på voksenområdet. Kommunerne bør derfor pålægges at bruge VISO i større omfang i de komplicerede sager. Sådanne krav til den socialfaglige udredning kan kombineres med udvikling af en egentlig socialfaglig revision af sagsbehandlingen hos kommunerne som myndigheder.

Kommunerne overtog ansvaret for misbrugsbehandlingen fra amterne ved kommunalreformen. Da god misbrugsbehandling skal være helhedsorienteret og kigge hele vejen rundt om personen med misbrug (forsørgelse, beskæftigelse, familie, bolig, sundhed etc.) er der gode argumenter for, at kommunen har ansvaret. Det skal dog nævnes, at selve misbrugsbehandlingen er en fagligt højt specialiseret indsats, som det kan være en central opgave at sikre kvaliteten af.

Rådet bakker op om ønsket om en effektiv drift af tilbud. Evalueringen gør på udmærket vis rede for, at en effektiv styring af området via markedsgørelse bl.a. via takstfinansieringen har store begrænsninger. I stedet for at gå i retning af mere markedsgørelse anbefaler Rådet, at der i højere grad tages et aktivt politisk og administrativt ansvar for en effektiv drift, hvilket kan frigøre noget af den administrative byrde beregningen af takster indebærer. Det politisk administrative ansvar kan evt. kombineres med tilsynsreformen, således at tilsynsmyndigheden får beføjelser til at nedsætte urimelige takster.

Rådet vil også stærkt fraråde en yderligere udbredelse af et system med ydelsespakker. Det vil muligvis gøre tilbuddenes leverancer mere synlige for administratorer, der bliver styrket i rollen som 'købere', men for brugerne vil det blive endnu sværere at leve med, at nogle brugere af et tilbud kan få en luksuspakke fordi deres hjemkommune er x-købing, mens andre pænt må blive hjemme fra ferieture, terapi, biografturer eller hvad y-købing har valgt ikke at købe.

Afslutningsvist skal der gøres opmærksom på, at mennesker ramt af en psykisk lidelse med et misbrug af stoffer og/eller alkohol fortsat har vanskeligt ved at få en integreret eller som minimum koordineret behandling. De bliver alt for ofte kastebolde mellem regioner og kommuner. Evalueringen af psykiatriområdet er givet videre til regeringens psykiatriudvalg, men Rådet vil gerne gøre opmærksom på problemet, og at løsninger måske ikke kan findes i strukturreformer, men kræver en anden tilgang, hvilket evalueringen kunne lægge op til.

Med venlig hilsen

Jann Sjørnsen